

## Мотиви

към Проект за изменение и допълнение на Наредба № 34 от 29.12.2006г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването

С измененията на Наредба № 34 от 29.12.2006г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването се дава възможност на лекарите, работещи в централите за спешна медицинска помощ (ЦСМП), да се зачисляват за специализация по техен избор по всички специалности и видове места целогодишно. При прекратяване на трудовия договор с ЦСМП ще се прекратява и договорът за обучение за придобиване на специалност. По този начин се създава допълнителен стимул за работа в системата на спешна помощ и се дава възможност за заемане на вакантните места от лекари.

С предлагания проект ясно се описват видовете места за специализанти според източника на финансиране на обучението. По този начин всички участници в процеса на обучение (висши училища, лечебни и здравни заведения, кандидат-специализанти) ще са наясно какви са видовете места за специализанти и че те се различават само по начина на финансиране. Предвижда се обучението на местата, финансирани от друг източник, да се осигурява със средства от европейски проекти и програми, включително и под формата на стипендии.

Срокът за утвърждаване на местата за специализанти се променя на 15 ноември на текущата календарна година. Утвърждаването на броя на местата за специализанти ще се извършва на базата на предложенията на лечебните заведения и висшите училища, на анализа на състоянието на специалистите на територията на всяка област, извършван от Регионалните здравни инспекции и на анализ от висшите училища на приема на специализанти през текущата година. Заповедта на министъра на здравеопазването ще се актуализира преди провеждането на втория конкурс за останалите свободни места след представен от висшите училища анализ на резултатите от първия конкурс. По този начин броят на местата за специализанти ще бъде съобразен в максимална степен с възможностите за обучение на обучаващите институции, обективно установените потребности от специалисти, проявения интерес и показаните резултати от страна на кандидат-специализантите.

С оглед гарантиране на качеството на обучението се определя съдържанието на понятието „капацитет” на институцията, провеждаща практическото обучение и се въвеждат критерии за определянето на този капацитет от лечебните и здравните заведения. Предвижда се и осъществяването на контрол върху определения капацитет чрез извършването на проверки от страна на Регионалните здравни инспекции и Министерството на здравеопазването. По този начин ще се подобри процеса на планиране на местата за специализанти от лечебните и здравните заведения и качеството на обучение на специализантите, тъй като се гарантира, че обемът на извършваната дейност в обучаващата институция позволява на всички специализанти да изпълнят изследванията, оперативните интервенции и другите дейности, предвидени в учебната програма.

С изменението се предвижда до класиране да се допускат кандидати, получили оценка на конкурсния изпит не по-малка от 4,00, а не както е в момента не по-малка от 4,50. По този начин ще се увеличи броят на кандидатите, които ще

се класират на утвърдените места. Планираната промяна ще доведе до облекчаване на достъпа до специализация.

Въвежда се изискване договорът за обучение за придобиване на специалност да се сключва в едномесечен срок от проведеното класиране. Ако това изискване не бъде спазено, ще се сключва договор със следващия по ред в класирането кандидат, а специализантът, който не е сключил договор, ще загуби правото си да се запише за обучение за придобиване на специалност на съответното място. По този начин ще се усвоят в максимална степен утвърдените места, за които има кандидати. Практиката към момента показва, че в някои университети договорът за обучение не се сключва повече от 6 месеца след обявяване на класирането на кандидатите. При това положение в случай, че не се сключи договор с първия в класирането, мястото остава незаето въпреки наличието на други класирани кандидати.

Възможността на специализантите да прекъсват обучението си по тяхна молба се ограничава за срок от 3 месеца, а не както досега за срока на цялата специализация. По този начин ще се избегне прекъсването на обучението без обективна причина за твърде дълъг период, с което ще се прекрати практиката специализанти да заемат местата и след това да прекъсват например за 4 години. Посочената практика към момента е широко разпространена и съществуват значителен брой заети места, на които в действителност никой не се обучава.

В проектът се предвижда програмите за придобиване на специалност да бъдат актуализирани на всеки три години. Чрез обучението по тях ще се овладяват основни медицински умения на базово ниво по високоспециализирани дейности. По този начин се гарантира поддържане на качеството на обучение на специализантите на високо ниво в съответствие с развитието на медицинската наука и практика и съответно оказване на качествени медицински грижи след придобиването на специалност.

Променя се изискването ръководителят на специализанта да е с трудов стаж по специалността 5 години като вече ще се изисква трудов стаж по специалността само 3 години. Това ще доведе до увеличаване броя на специалистите, които могат да бъдат ръководители на специализанти, което е полезно за специалностите, въведени наскоро и за неатрактивните специалности.

С измененията се дава възможност при наличие на обективни причини да бъде променяно лечебното или здравното заведение, в което работят специалистите, обучавани със средства на държавата, след завършване на обучението. Специалистът, обучаван на място финансирано от държавата, ще може при промяна в обстоятелствата да иска от министъра определяне на друго лечебно или здравно заведение, където да продължи да работи. По този начин се постига по-голяма гъвкавост при изпълнението на задължението на специалиста, съобразена с динамичните житейски промени и се избягва строгият административен подход, несъобразен с индивидуалните нужди и специфични обстоятелства.

Във връзка с настъпилите промени в Закона за висшето образование и след обсъждане на въпроса с Министерството на образованието, младежта и науката се премахва изискването за наличие на признато висше образование на чужденците като условие за достъп до специализация. За целта ще е необходимо единствено придобиване на право за упражняване на медицинска професия и владееене на

български език и професионалната терминология на български език от съответния кандидат. По този начин ще се облекчи процедурата за достъп до обучение за придобиване на специалност от чужденци и ще се намали административната тежест за кандидатите.

С промените се дава възможност на висшите училища да приемат чужденци на свободните места, останали след провеждане на конкурсите. Определят се и резервни места за чужденци в размер на 10 на сто от общия брой на всички места за специализанти. По този начин висшите училища ще имат възможност да приемат повече чужденци при наличие на достатъчно кандидати, което ще увеличи приходите на висшите училища, без обаче да се засягат интересите на българските граждани.

Министърът на здравеопазването ще утвърждава комисиите за държавен изпит за специалност веднъж на три години, вместо както до сега всяка година. По този начин се намалява административната тежест върху висшите училища, които няма да подават ежегодно пълни предложения за състава на изпитните комисии (ще могат да подават само предложения за изменения при настъпили промени).

Учебните програми за придобиване на професионална квалификация за високоспециализирани дейности, които са с продължителност над 1 година и се разработват от националните консултанти, ще се утвърждават от ректорите на висшите училища, а не както досега от министъра на здравеопазването. Това се предлага с оглед намаляване на свръхрегулацията от страна на министерството.

Всички специализанти, приети по отменени наредби, които към настоящия момент не са положили държавен изпит, ще бъдат допускани до този изпит след изпълнение на актуализиран индивидуален учебен план в съответствие с действащите учебни програми, които са разработени в съответствие с изискванията на Директива 2005/36/ЕО за признаване на професионални квалификации. По този начин всички специализанти, приети по отменени наредби, които към настоящия момент не са положили държавен изпит (т.е. започнали обучението си преди повече от 7 години) ще завършат обучението си в съответствие с актуалните постижения на медицинската наука и практика и с европейските изисквания.